Joniškės dvaro sodybos kultūriniuose sluoksniuose rasta žiestų koklių fragmentų, dekoruotų lėkščių ir dubenų, molinių puodų, puodynių šukių, koklių, dengtų žalia, juoda, balta glazūra. Kokliai puošti moters su karūna atvaizdu, angelo galvute, augaliniais ornamentais. Taip pat surinkta monetų – Aleksandro (1492–1506) pusgrašis, Rygos Kristinos (1632–1654) 1653 m. šilingas, Brandenburgo markgrafo ir Prūsijos hercogo Frydricho III 1694 m. šilingas, Augusto III (1733–1763) 1754 m. 1/24 talerio moneta ir 1763 m. 1 šilingas, Rusijos imperijos Aleksandro I (1802–1825) 1811 m. 2 kapeikos. Įdomus radinys – XVI–XVIII a. sudėtinio diržo fragmentas su antropomorfiniu ornamentu (6 pav.). Radiniai perduoti MLIM.

Joniškė Manor

The 2021 investigation (9 areas and 14 test pits totalling 1392.5 m^2) at the site of buildings and utility lines at Mokyklos St. 18A on the grounds of Joniškė Manor in Klaipeda (Fig. 1) revealed the remains of 13 buildings that stood at Joniškė Manor during the 17th – second half of the 20th centuries (Fig. 2) as well as various sunken structures, the remains of a 17th – mid-18th-century wooden quay, second half of the 19th – mid-20th-century stone paving, and 0.5–2.75 m thick cultural layers containing 13th–20th-century finds. The Joniškė Manor complex's cultural layers yielded a 13th–14th-century penannular brooch with zoomorphic terminals (Fig. 4) and sherds of thrown stove tiles, decorated plates and bowls, earthenware pots and jars, and green, black, and white glazed stove tiles including ones decorated with a woman wearing a crown, an angel's head, and floral designs (Figs. 3, 5) as well as coins: an Alexander (1492–1506) silver halfgroat, a 1653 Christina (1632–1654) Riga shilling, a 1694 silver Frederick III, Elector of Brandenburg and Duke of Prussia, shilling, a 1754 Augustus III (1733–1763) 1/24 thaler, a 1763 Augustus III (1734–1763) solidus, and an 1811 Tsar Alexander I (1802–1825) 2 kopecks. A 16th–18th-century composite belt fragment with anthropomorphic decoration was an interesting find (Fig. 6).

Justinas Račas

Linginės kaimavietė

2021 m. lapkričio–gruodžio mėnesiais vykdyti detalieji tyrimai Linginės kaimavietėje (Panevėžio r., Naujamiesčio sen., Lakštingalų k.). Kaimavietė lokalizuota 2015 m. R. Vengaliui vykdant vizualinius paviršiaus žvalgymus spėjamos Linginės kaimavietės vietoje (*ATL 2015 metais*, 2016, p. 465–471). 2019 m. kaimavietės teritorijoje, patenkančioje į geležinkelio *Rail Baltica* statybos darbų zoną, M. Mačiulis atliko žvalgomuosius tyrimus. Jų metu vizualiai, metalo ieškikliais ištirtas 10700 m^2 plotas, taip pat ištirti 24 šurfai (27 m^2 plotas). Šių tyrimų metu aptikta daugiau kaip 500 XVI–XX a. datuojamų radinių (*ATL 2019 metais*, 2020, p. 190–193).

2021 m. vykdytų detaliųjų tyrimų metu ištirti du plotai (1, 2 pav.): plotas 1 (325,5 m^2) ir plotas 2 (306 m^2), iš viso 16 perkasų (631,5 m^2 plotas). Visose perkasose iki 30–40 cm gylio (vietomis iki 45 cm) fiksuotas šviesiai pilkos žemės sluoksnis (armuo) – XIX–XX a. I pusės kultūrinis sluoksnis su pavieniais šio laikotarpio radiniais. Aptikta buitinės keramikos, smulkių stiklo dirbinių šukių, surasta metalinių dirbinių – vinių, kelios „Mauser" karabino šovinių tūtos (1915 ir 1917 m.), kelios XX a. I pusės sagos. Aptikti Vokietijos imperijos 1876 m. 2 pfenigai.

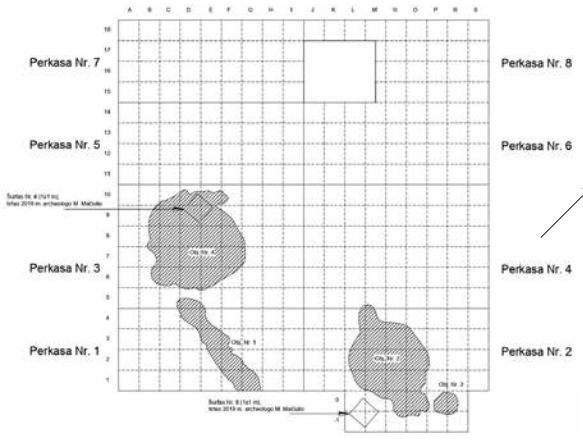

1 pav. Plote 1 aptiktų objektų situacijos planas. V. Tomašausko brėž.

Fig. 1. A situation plan of the objects discovered in Area 1.

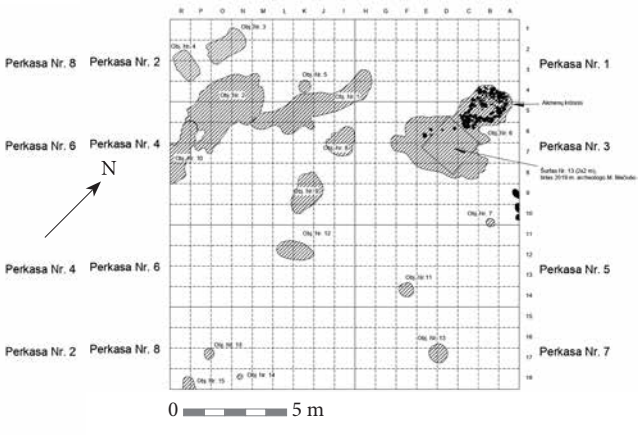

2 pav. Plote 2 aptiktų objektų situacijos planas. V. Tomašausko brėž.

Fig. 2. A situation plan of the objects discovered in Area 2.

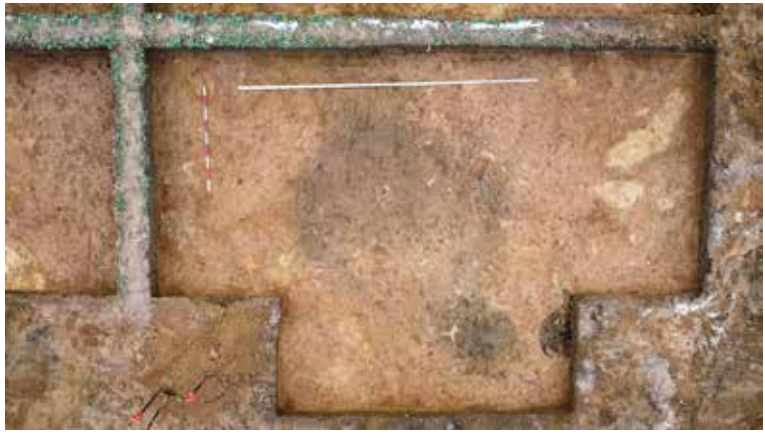

3 pav. Plotas 1, perkasa 2, objektas 2. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 3. The overhead view of Object 2 in Trench 2, Area 1.

Abiejuose plotuose nuo 30–40 cm gylio (vietomis nuo 45 cm) prasideda rudo molio, rudo smėlingo priemolio įžemis. Plote 1 įžemyje fiksuoti 4 objektai (griovys, ūkinės duobės, laužavietė) su XVII–XX a. I pusės archeologiniais radiniais. Galima išskirti objektą 2 (1, 3 pav.) ir 4 (1, 4 pav.) – didžiules ūkinės paskirties (šiukšlių, atliekų) duobes. Jose gausu minėto laikotarpio buitinės keramikos fragmentų, stiklo dirbinių šukių (langų stiklų, butelių, geriamųjų indų fragmentų), taip pat aptikta pavienių metalinių dirbinių: du kryželiai, peilio geležtė, kaltinės vinys, diržo sagtys (5 pav.) bei pavienės XIX–XX a. I pusės sagos (Napoleono armijos 61 pėstininkų pulko kario uniformos saga ir Rusijos imperijos valstybės tarnautojo unifor-

4 pav. Plotas 1, perkasa 3, objekto 4 pjūvis iš ŠV. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 4. The cross-section of Object 4 in Trench 3, Area 1, as seen from the NW.

mos saga). Pabrėžtina, kad minėtuose objektuose aptikti įvairių laikotarpių radiniai susimaišę, pavyzdžiui, Napoleono armijos saga surasta 50 cm, o kita (vėlyvesnė) 1,1–1,2 m gylyje (abi iš objekto 4).

Objektas 3 (1 pav.), sprendžiant iš degėsingo užpildo, buvo laužavietė. Joje surinkta pavienių XVII–XVIII a. laikotarpio radinių: buitinės keramikos fragmentų (6 pav.), stiklinio butelio dugnas, butelio kaklelis, taip pat varinė saga, geležinis apkalas, statybinė kabė, varinis dirželio žiedas. Atliekant grunto mėginio (15 l) iš laužavietės užpildo archeobotaninius tyrimus (tyrė dr. D. Kisielienė), aptikta daug javų grūdų. Jie datuoti 1664–1950 m. (162±26) (FTMC–HJ03–1).

Plote 2 įžemyje aptikta 16 objektų (ūkinės duobės, akmenų krūsnis, grioviai, neaiškios paskirties duobės) su XVI–XX a. I pusės archeologiniais radiniais. Galima išskirti objektus 2 (2 pav.) ir 6 (2, 7 pav.), dvi didžiules ūkinės paskirties (šiukšlių, atliekų) duobes. Objekte 2 aptikta XVIII–XX a. I pusės radinių: buitinės keramikos fragmentų (8 pav.), pavienių langų stiklo šukių, geležinių dirbinių fragmentų.

5 pav. Plote 1, perkasoje 2, objekte 2 aptikti metaliniai dirbiniai. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 5. Metal artefacts discovered in Object 2 in Trench 2, Area 1.

0 3 cm

6 pav. Plote 1, perkasoje 2, objekte 3 aptiktas buitinės keramikos fragmentas. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 6. A sherd of household pottery from Object 3 in Trench 2, Area 1.

0 3 cm

7 pav. Plotas 2, perkasa 3, objektas 6. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 7. The overhead view of Object 6 in Trench 3, Area 2.

8 pav. Plote 2, perkasoje 2, objekte 2 aptiktas buitinės keramikos fragmentas. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 8. A sherd of household pottery from Object 2 in Trench 2, Area 2.

0 3 cm

9 pav. Plote 2, perkasoje 3, objekte 6 aptikti buitinės keramikos fragmentai. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 9. Sherds of household pottery from Object 6 in Trench 3, Area 2.

10 pav. Plotas 2, perkasa 8, objektas 16 iš ŠV. V. Tomašausko nuotr.

Fig. 10. Object 16 in Trench 8, Area 2, as seen from the NW.

Šiame objekte radiniai susimaišę, jo apačioje, 1–1,1 m gylyje, rastos plastikinės šukos.

Objekto 6 paviršiuje fiksuota maždaug 2,5x2 m dydžio akmenų krūsnis, kurios aplinkoje ir po ja aptikta nemažai XVI–XIX a. buitinės keramikos fragmentų. Ypač išsiskiria XVI–XVII a. laikotarpio keramikos šukių gausa (9 pav.). Grunto mėginyje (20 l) iš minėtos duobės užpildo aptikta javų grūdų, kurie datuoti 1660–1950 m. (177±26) (FTMC–HJ03–2).

Gana įdomūs objektai 5 ir 16 (10 pav.). Savo struktūra tai identiškos taisyklingo apskritimo formos 60–62 cm ir 40–42 cm skersmens duobės. Pirmiausia manyta, jog tai į žemę įkasti moliniai indai ar jų dugnai. Preparuojant jų užpildus paaiškėjo, kad vidus, o tiksliau, jo pakraščiai yra smarkiai paveikti ilgalaikio degimo, kaitros. Atitinkamai molis, smėlingas priemolis ties struktūros pakraščiais sukibęs ir tarsi virtęs į perdegusį molio tinką ar iki galo nesusiformavusią keramiką. Į išorės pusę kaitros paveiktas molis, smėlingas priemolis nuosekliai pereina į įprastą masę. Objektai užpildyti šviesiai pilkomis su moliu sumaišytomis žemėmis ir 10–20 cm dydžio plokščiais akmenimis (10 pav.). Įdomu, jog jų užpilde neaptikta angliukų ar pelenų pėdsakų. Objekte 5 tarp akmenų aptikta varlių kaulelių, o objekte 16 keletas kaimiškos buitinės keramikos šukių.

Iš aptiktų objektų zooarcheologiniams tyrimams atlikti (tyrė dr. G. Piličiauskienė) surinkti 175 gyvūnų kaulai (avių ar ožkų, arklių, galvijų, kiaulių), taip pat aptiktas ežio apatinis žandikaulis. Rūšinė ir anatominė gyvulių kaulų sudėtis neįprastai išsiskiria arklių kaulų gausa (44,4 %) – dažniausiai arklių kaulai naujųjų laikų medžiagoje sudaro vos 1–2 %. Jų gausa, palyginti jaunas amžius liudytų dėl neįprastų aplinkybių papjautus ar kritusius arklius. Nepaisant jų baigties priežasties, arkliai buvo doroti, jų oda ir mėsa naudota.

Atsižvelgiant į aptiktų objektų skaičių, jų pobūdį, tirtą Linginės kaimavietės dalį galima interpretuoti kaip utilitarinės paskirties – atliekų išmetimo zoną, galbūt gamybos zonos pakraštį. Remiantis ^{14}C datomis, atsižvelgiant į aptiktus archeologinius radinius galima daryti prielaidą, jog tirta kaimavietės dalis aktyviausiai naudota (formavosi) XVIII–XIX a. pradžioje, o nustota naudoti XX a. I pusėje. Inventorinti archeologiniai radiniai (709 vienetai) perduoti PKM.

The Linginė Village Site

The 2021 excavation (2 areas (Figs. 1–2) containing 16 trenches totalling 631.5 m^2) at the Linginė village site (Lakštingalos Village, Panevėžys District, N Lithuania) revealed to a depth of 30–40 cm (in places up to 45 cm) in all the trenches a light grey topsoil (plough)

layer – a 19th – first half of the 20th-century layer with isolated finds, immediately below which lay brown clay – brown sandy clay loam sterile soil. In Area 1, 4 objects were discovered in the sterile soil (Fig. 1): a ditch, storage pits (Figs. 3–4), and a hearth, which contained 17th – first half of the 20th-century archaeological finds: household pottery (Fig. 6), glass artefact shards, isolated metal artefacts: 2 crosses, a knife blade, forged nails, a buckle (Fig. 5), and several 19th – first half of the 20th-century buttons. The soil sample from the hearth (Object 3) contained grains of wheat that were ^{14}C dated to 1664–1950. In Area 2, 16 objects were discovered in the sterile soil (Fig. 2): storage pits, a clearance cairn (Fig. 7), ditches, pits of indeterminant purpose (Fig. 10) with 16th – first half of the 20th-century archaeological finds: household pottery (Figs. 8–9) and isolated glass and metal artefact fragments. The soil sample from a storage pit (Object 6) contained grains of wheat that were ^{14}C dated to 1664–1950. Considering the number of discovered objects and their nature, it is possible to interpret the investigated part of the village site as a utility area on the village's edge. Based on the ^{14}C dates and discovered finds, it is possible to make the assumption that this part of the village site was most actively used (formed) during the 18th – early 19th centuries, its use ending in the first half of the 20th century.

Roma Songailaitė

Tyrimai Obelių dvaro sodyboje

2021 m. birželio–rugpjūčio mėnesiais sklypo savininko A. Lapinsko iniciatyva Obeliuose (Rokiškio r., Obelių sen.), Parko g. 7 sklype, šalia Obelių buvusios dvaro sodybos fragmentų teritorijos (UK 563), kurioje saugomi arklidė (UK 36185) ir kumetynas (UK 36186), buvo tęsiami archeologiniai tyrimai. Tyrimus rėmė RKM, Obelių bendruomenės centras, Obelių seniūnija. Obeliai pagal šiuo metu žinomus šaltinius pirmą kartą paminėti 1519 m. lapkričio 13 d. inventoriuje, iš kurio žinoma, kad valda priklausė didžiajam kunigaikščiui. Obelių miestelyje ir dvarvietėje archeologiniai

1 pav. XIX a. I pusės ledainės pamatų V kampas ir rūsys iš PR. R. Songailaitės nuotr.

Fig. 1. The W corner of the foundation of the former first half of the 19th-century manor icehouse and cellar, as seen from the SE.

